

Woord vooraf

Eind april en begin mei zijn de druivelaars in de wijngaard opnieuw tot leven gekomen. Ook in de Wijnmetersgilde is er de voorbije periode heel wat gebeurd. Hoog tijd dus voor deze 3^e nieuwsbrief van dit jaar.

In de nieuwsbrief van maart kregen we een inkijk in het stamboomonderzoek dat Marc Lambert uitvoerde van de solaris, een van de drie druivenrassen in onze wijngaard In Monte Blandinio. In dit nummer leren we de herkomst van de johanniter, de oudste wijnstokken in onze wijngaard. Na de bespreking van het wijnhuis Gramona in onze vorige nieuwsbrief neemt Georges De Smaele ons nu mee naar het wijnhuis Mas d'en Gil in de wijnstreek Priorat, ook een wijndomein dat we in oktober bezoeken op de wijnreis in Catalonië.

Terugblik op het lentefeest

We kunnen terugblikken op een bijzonder succesvol lentefeest op 25 maart in de Kapittelzaal van de Sint-Pietersabdij. Tijdens de receptie kon voorzitter Jacques Vervaeke een bijzondere en waardevolle schenking aan de Wijnmetersgilde in ontvangst nemen van Ruud Madou, een gerenommeerd wijnetikettenverzamelaar. Het gaat om een wijnkist met wijnflessen met verschillende wijnetiketten die door kunstenaar Roger Raveel werden ontworpen (zie onderstaande foto).

Het feest werd opgeluisterd door de dansgroep Cadanza-Renaissance uit Binche. De groep bracht een aantal renaissance-dansen in kostuums uit die tijd. We werden aangenaam verrast door een stijlvol optreden. Zowel de kostuums als de choreografie waren tot in de kleinste puntjes bijzonder verzorgd.

Luc Van Vreckem maakte een uitgebreide reportage van dit feest en van het optreden van Cadanza-Renaissance in het bijzonder. Je kan deze reportage op YouTube bekijken met de zoekterm 'Wijnmetersgilde Lentefeest Cadanza Renaissance'.

Wijnkist van Roger Raveel
(limited edition)

Dansgroep Cadanza-Renaissance

© firmin de maître

Activiteit in de wijngaard en de wijnkelder

Op dinsdag 14 maart werden zowel de 2 vaten van de stille wijn als het vat bedoeld voor de schuimwijn overgeheveld. De zuur- en sulfietgehaltenes werden hierbij gemeten. De zuren van beide wijnen bleven stabiel of kenden een lichte daling. Het gemeten vrij sulfietgehalte van de stille wijn (25mg/l) werd aangevuld tot de veilige buffer van 40mg/l.

In de week van 27 maart werden door de groendienst de draagtakken omgebogen naar hun definitieve positie. Iedere draagtak werd over de 90 cm-draad gebogen en terug beneden vastgemaakt aan de 60 cm-draad.

In de week van 17 april kregen de vaten, bestemd voor de stille wijn, een bentoniet-klaring. Bentoniet is een natuurlijke natrium-kleisoort die de wijn kan behoeden voor ongewenste sluiervorming. Ze is genoemd naar de eerste vindplaats in Amerika, namelijk Fort Benton in de staat Wyoming. Vooraf lieten we de berekende hoeveelheid bentoniet zwellen in een kleine hoeveelheid water. De volgende dag werd het overtollige water afgegoten om de resterende oplossing dan bij de wijn te voegen.

Een week later, op maandag 24 april, werd de geklaarde wijn overgeheveld. Het restant met bentoniet-bezinksel werd voorlopig apart gehouden in een plastic vat. Op donderdag 27 april kon hieruit nog 20 liter wijn worden gerecupereerd. We hebben nu 255 liter in voorraad voor de botteling van stille wijn.

Op de wijngaard zijn de eerste scheutjes flink aan het groeien: door het goede weer in de laatste week van april zijn ze elke dag ongeveer 1 cm gegroeid. Als je goed kijkt, zie je tussen de roze blaadjes van de solaris ook de eerste trosjes de kop opsteken.

Bezoek Sami Souguir, schepen van Gent

Na enig aandringen kregen we op 21 april het bezoek van Sami Souguir, schepen van cultuur, stadsontwikkeling en ruimtelijke planning. Als socioculturele vzw valt de Wijnmetersgilde onder de bevoegdheid van schepen Sami Souguir. In de bestuursraad van de gilde zetelen trouwens 4 leden die door de stad Gent zijn aangeduid.

Voorzitter Jacques Vervaeet en kapittelleden Marijke Huvenne en Luc Panis ontvingen de schepen en een paar van zijn medewerkers.

Na een rondleiding in de wijngaard en een toelichting bij de wijnmakerij werd er uitgebreid van gedachten gewisseld omtrent een aantal zaken die ons bezighouden. Het was alvast een aangename en nuttige kennismaking.

Rondleiding in de wijngaard met bezoek van het wijnmetershuis

Een aandachtige groep van NEOS

De voorbije twee maanden hebben verschillende en uiteenlopende groepen een bezoek gebracht aan de wijngaard en het wijnmetershuis. Het programma bestaat uit een korte toelichting over het ontstaan en de geschiedenis van de Sint-Pietersabdij, de middeleeuwse wijnbouw rond de abdij en de bestaansredenen van de Wijnmetersgilde in het middeleeuwse Gent. Er wordt uitleg gegeven bij de apparaten die we gebruiken bij de vinificatie.

We tonen ook twee korte videoreportages, een over de oogst en de vinificatie met de verschillende stappen in de wijngaard en tijdens het maken van de wijn en een tweede reportage over het degorgeren van onze schuimwijn. En niet te vergeten, de deelnemers kunnen uiteraard eens proeven van onze wijn.

De voorbije maand verwelkomden we volgende groepen:

- Twee groepen van NEOS,
- Afgestudeerde biologen (Gentse Biologische Kring),
- Een internationaal gezelschap van plastische chirurgen n.a.v. een congres in de Sint-Pietersabdij,
- Een groep van KWB Brugge,
- Een particuliere groep.

Stamboomonderzoek in onze wijngaard - deel 2

Kapittelid Marc Lambert

Johanniter is een witte druivensoort die in 1968 gekweekt werd door Johannes Zimmermann, directeur van het wijnbouwinstituut in Freiburg. De druif kreeg dan ook zijn naam.

Deze schimmel-resistente druif is het resultaat van kruisingen tussen verschillende rassen: aan de ene kant werd seyve-villard 12-481, ook wel seyval blanc genoemd, verbonden met een mix van pinot gris en gutedel (andere namen: chasselas in Frankrijk of fendant in Zwitserland).

Aan de andere kant werd riesling gekruist met pinot gris. Deze twee stammen werden verenigd tot het nieuwe ras johanniter. (afstammingsnr. Geilweilerhof GA49-22 of FR177-68)

De uiterlijke gelijkenis met de riesling-druif is opvallend:

johanniter

riesling

Tegen valse meeldauw en echte meeldauw is de druif redelijk goed bestand en bovendien vorstbestendig. Daarentegen is ze gevoelig voor chlorose en vatbaar voor botritis en zwarte rot.

In Vlaanderen en Nederland is johanniter, samen met solaris, een van de meest aangeplante hybriden. Om een voorbeeld te geven: het wijndomein Nobel uit Lochristi brengt sedert 2011 ieder jaar een 100% johanniter-wijn op de markt. Na 1 of 2 jaar op fles is hij op zijn best. Gewoon super.

STAMBOOM JOHANNITER					
seyve-villard		pinot gris + chasselas		riesling + pinot gris	
rayon d'or + seibel					
1/8	1/8	1/8	1/8	1/4	1/4

Bronnen

- <https://nl.wikipedia.org/wiki/Johanniter>
- <https://www.wijnbouwersderlagelanden.nl/cursusse/druiventeelt/witte-druivenrassen/johanniter>
- https://nl.wikipedia.org/wiki/Seyval_Blanc

Op wijnbezoek in de PRIORAT, dan kies ik voor wijnhuis Mas d'en Gil om hun arsenaal aan goed gelegen wijngaarden (Provincie Tarragona - regio Catalunya- plaats Bellmunt del Priorat)

Kapittelid en wijncriticus Georges De Smaele

De familie Rovira heeft in 1998 het domein van zijn ondergang weten redden. Vandaag schittert het domein opnieuw in de regio met respect voor de tradities van viticultuur en vinificatie. Pere Rovira is de pater familias van dit prachtige domein. Reeds op jeugdige leeftijd reisde hij heel Spanje rond op zoek naar goede wijnen. Met zijn opgedane wijnkennis werd hij met de jaren een van Spanjes grootste bulktraders. Hij was ook actief in de Penedès met cava, maar uiteindelijk werd hij het meest aangetrokken door alles wat er gebeurd was in de jaren '90. Toen het mooie domein Masia Barril te koop was in 1998, aarzelde hij dan ook geen moment en kocht het voor zijn familie. Masia Barril was genoemd naar de familie die het domein in eigendom had sinds 1931 en die uit Madrid afkomstig was. Zij waren een van de weinige domeinen die wijnen bottelden in deze regio. Voorheen heette het echter Mas d'en Gil; er bestaan immers geschriften waaruit blijkt dat er reeds in de 19^e eeuw wijn werd gemaakt en dat het eigendom was van de familie van de beroemde schilder en dramaturg Santiago Rusiñol, een van de grondleggers van het Catalaans modernisme. De familie Rovira besloot om de oorspronkelijke naam terug te geven. In nauwelijks een paar maanden tijd werd heel het domein gemoderniseerd, en werden vooral de oude wijnstokken weer gerecupereerd. In 2000 kocht hij ook het ernaast gelegen domein Finca el Sas (40 ha). Met deze uitbreiding werd het domein een van de grootste en mooiste van de Priorat (125 ha).

Er werden in het begin twee rode topwijnen gemaakt en een witte wijn. Van in het begin vond men de typische stijl terug van het dorp waar de wijngaard gelegen is: Bellmunt del Priorat, een oud loodmijndorp, het meest zuidelijke en laagst gelegen van heel de Priorat. Momenteel vormen de twee dochters Marta en Pilar het perfecte team om het levenswerk van hun vader verder te zetten. Het domein is in goede handen!

Variëteiten

Het grote domein telt in totaal 45 ha wijngaard en heeft zonder twijfel de grootste aaneengesloten wijngaard vieilles vignes in Priorat. De oudste wijnstokken zijn garnatxa pais (18 ha), garnatxa peluda (9 ha) en carinyena (7ha) in rood; in wit zijn dat garnatxa

blanca (3 ha) en **macabeu** (2 ha). Garnatxa pedula is een bijna verdwenen variant van de garnatxa, waarbij de onderkant van de bladeren licht behaard is. Verder werden er rond de jaren '90 andere variëteiten aangeplant zoals **cabernet sauvignon** (4 ha), **syrah** (1 ha) en **viognier** (0,5 ha).

Al de wijnstokken worden biologisch bewerkt (gecertificeerd) en de oudste wijnstokken worden biodynamisch bewerkt.

Terroir

Mas d'en Gil is onderverdeeld in **4 valleien** en door zijn grootte en reliëf zijn de bodems vrij verschillend.

El Sas: de koudste vallei van het domein met leisteen- en granietbodems. De oriëntatie van de percelen is oost en noordoost.

La Coma: deze vallei van 5 opeenvolgende heuvels is een prachtig voorbeeld van *terrasbouw*, met tegenover elkaar de wijngaarden die oost en de andere die west georiënteerd zijn. Op het hoogste gedeelte van de vallei ligt de wijngaard van Coma Alta, met veel llicorella en leisteen-granietbodems. Het perceel van de Coma Vella in deze vallei is roder gekleurd door de geërodeerde llicorella. De garnatxa blanca groeit op het laagstgelegen deel van de vallei, La Feixa genoemd, waar we zwarte leisteen en kleibodems vinden.

La Plana del Mas en **Lo Griño:** dit is de zone rond de Masia, volledig beplant met olijfbomen en oude garnatxa blanca. Leisteen-granietbodems en oriëntatie naar de 4 windstreken. Historisch waren bijna alle wijngaarden oost georiënteerd. Garnatxa, waarvoor men probeerde lange zonne-expositie te vermijden, werd nooit zuidelijk georiënteerd aangeplant. Carinyena werd aangeplant op de warmste hellingen.

Het domein zelf ligt meer dan 50 m boven het dorp Bellmunt del Priorat en is daardoor een van de meest beluchte zones van Priorat. De **garbi** of vochtige wind van over de zee, heeft hier vrij spel vanaf 15 uur en zorgt ervoor dat de rijping van de druiven evenwichtig verloopt.

Vinificatie

De 36 percelen worden in de mate van het mogelijke apart gevinifieerd. Deze 36 wijnen worden vervolgens in de winter geproefd, waarna ongeveer 20% 'vieilles vignes' wordt gebruikt. Bij opgevoede wijnen richt men zich op 12 maanden op Franse eik, waarvan 10 à 20% nieuwe eiken. **Clos Fontà** wordt gemaakt van de 8 beste wijngaarden, steeds met 'vieilles vignes'. Deze wijn krijgt rijping op eiken vaten van 225 liter, maar gaat geleidelijk over naar foeders van 1500 liter. Voor de witte wijnen wordt in de **Coma Alta** een deel van de oude garnatxa blanca gebruikt en jonge stokken viognier (de laatste tijd wordt er soms zelfs 100% garnatxa blanca gebruikt). Slechts 20% hiervan krijgt een opvoeding op barrique. **Coma blanca** (60 jaar oud). Hier wordt pas geoogst op het meest rijpe punt, maar wel wanneer de druiven nog kerngezond zijn en nog niet gepassererilleerd (ingedroogd). 80% wordt opgevoed op houten foeders van 500 liter, de rest op eiken vaten van 225 liter. De zoete rode wijn **Nus** is het resultaat van 9 jaar experimenteren. Een complex gegeven waarbij een combinatie wordt gemaakt van vin doux naturel, mistela, vin de paille en passerillage op de wijnstok. De *élevage* (opvoeding) duurt ongeveer 18 maanden op eiken vaten van verschillende grootte.

De jongste creaties zijn de Bellmunt wit en rood. Wit op basis van garnacha blanca en viognier zonder vatrijping (jongste aanplantingen). De rode versie is tevens op basis van jongere aanplant van de cépages garnacha en carinyena. 10 maanden rijping op foeder en beperkt barriquegebruik.

Een beetje politiek?

In het najaar van 2014 brachten vier op de vijf Catalaanse kiezers poll-stemmingen uit (afscheiding van Spanje). Een jaar later domineerden separatistische kandidaten de regionale verkiezingen. Wie weet wat de toekomst inhoudt met betrekking tot de Catalaanse onafhankelijkheid, maar voorlopig blijven de Catalaanse provincies **Barcelona**, **Tarragona**, **Lieida** en **Girona** onderdeel van Spanje. *Maar net zoals Catalanen een cultuur hebben die sterk verschilt van hun Castiliaanse, Galicische of Andalusische landgenoten, zo hebben Catalaanse wijnen weinig gemeen met die uit de rest van Spanje.* De tien wijnregio's van Catalonië richten zich voornamelijk op mediterrane druivensoorten. **Garnacha** en **carignan**

(ook wel **carinyena** of **samsó** genoemd) onder de rode druiven, en **garnacha blanca** en **xarello** voor wit. Er is ook **tempranillo**, **cabernet sauvignon**, **merlot**, **syrah** en **trepac** geplant in Catalonië, evenals de witte rassen **parellada** en **macabeo** (**viura** in Rioja) die voornamelijk worden gebruikt voor de productie van cava, de belangrijkste mousserende wijn in de regio.

Bronnen

- masdengil.com
- Vereniging Vlaamse Sommeliers
- Importeur(s) La Buena Vida, Vivino

Deelname aan kapittelfeesten van andere confreries

Op ons eigen Sint-Martinuskapittel eind november nodigen we naast onze leden ook een aantal bevriende confreries uit. Ook al die confreries hebben in de loop van het jaar hun eigen kapittelfeest. Zo zijn we vanuit de Wijnmetersgilde ook een aantal keren te gast met een delegatie op deze kapittelfeesten.

Op 8 april nam een delegatie deel aan het 'XXIXe Chapitre Confrérie des Maîtres **Paveûs, Scribeux et Mougneux de Tarte au Sucre de Waterloo**'. Niet minder dan 38 confreries, waaronder enkele uit Frankrijk, waren te gast in de Commanderie de Vaillampont in Thines, een deelgemeente van Nijvel.

Intronisatie van Jacques Vervaeet, Martine Oris en Luc Panis

Op zaterdag 29 april was kapittellid Luc Panis te gast op het kapittel van de **Kortessemsse Confrerie van het Haspengouws fruit en haar Gastronomie**. Naar tweejaarlijkse traditie heeft de Kortessemsse Confrerie verdienstelijke personen gehuldigd in de Sint-Pieterskerk in Kortessems. Naast de ministers Zuhail Demir, Jo Brouns en provinciegouverneur Jos Lantmeeters werden ook leden van de bevriende broederschappen geïntroniseerd. Ook Luc Panis is erelid geridderd in de Kortessemsse confrerie en draagt de titel van **Ridder Honoris Causa**. Deze broederschap promoot de streekproducten, gastronomie en tradities uit Haspengouw en heeft als boegbeeld Cortus, een 4,2 meter grote fruitreus waarmee ze regelmatig fruitoptochten lopen. (verslagje van Ivan Nimmegeers)

Redactie: Marc Dejonckheere, Georges De Smaele, Marc Lambert, Luc Panis, Jacques Vervaeet

Foto's © firmin de maître

e-mail: wijnmetersgent@gmail.com

website: www.wijnmetersgildegent.be

BESCHERMERS GENTSE WIJNGAARD 'IN MONTE BLANDINIO'

